

שיל"ת

קונטרס

דפי יד שנו

על סדר הדף היומי

קובץ ביאורים והערות על סדר הדף היומי שנתלכנו
בלימוד בצוותא על ידי

הר"ד זלמן חיים הומינר הי"ו
והבה"ח יוסף יצחק גולדשטיין הי"ו

יוצא לאור ע"י

ארגון שיעורי תורה שע"י קהילת קרעטשניף

גליון קנה שנה ד' פרשת צו חודש אדר ב' שנת ה' תשפ"ד לפ"ג

בבא מציעא כג. - כמ:

**קוראים המעוניינים להצטרף לרשימת תפוצה במייל
ניתן לפנות לכתובת המייל
sh0533132203@gmail.com**

להנצחות וכן לכל ענייני הגליון ניתן לפנות
להר"ר זלמן חיים הומינר בפל" 053-3132203

נ.ב. הביאורים וההערות נכתבו תוך כדי לימוד ואפשר ונפלו טעויות
ולכן נבקש מכל מי שיש לו הערות או הארות אם יוכל לשלוח בכתב
לכתובת מייל הנ"ל.

פרנס השבוע

הגיליון יוצא לאור השבוע
לעילוי נשמת

הרה"ק רבי ר' אלימלך

מליזענסק זיע"א

לרגל יומא דהילולא דיליה כ"א
אדר החל השבוע

יהא רעוא מן קדם שמיא שזכותו
יעמוד לנו ולכל ישראל לבני חיי
ומזוני רויחי ולברכה והצלחה בכל
העניינים עדי ביאת משיח צדקנו
במהרה בימינו

אמן

מה בגליון?

• הא דאמר רב זביד משמיה דרבא כללך דאבידתא כיון דאמר ווי לה לחסרון כיס מיאש לה מינה, משמע דזהו הזמן שהוי בה יאוש, אבל בלעדי זה אין יאוש דאבידה, וקשה דלקמן (כו:) מצינו בגמ' דרבא עכמו אמר דהאי מאן דחזי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא ואשכחיה וסקליה אינו כריך להחזיר ועל אף שראה את המאבד שהביא ארבלא וקא מרבב בחלתא והיינו שמסנו החול למואלא, דתלינן דכבר נתיאש ומה דהוא עדיין מחפש הוא משום דמימר אמר לכסם שממנו נפל כאן זודי אולי גם מאחר נפל משהו, ואם את שלו לא ימלא לכל הפחות משהו כן ימלא כאן. ולפי דברינו קשה דהרי בכהאי גוונא לא איירי שראה אותו אומר ווי לה לחסרון כיס, דא"כ פשיטא דלא יחזיר, ומ"מ אמר רבא דהוי יאוש שם? (הערה ס"ב)

• מה דאמר ר' נחמן ראה סלע שנפל משנים חייב להחזיר מ"ט ההוא דנפל מיניה לא מיאש מימר אמר מכדי איניש אחרינא לא הוה צהדאי אללא האי נקיטנא ליה ואמינא ליה אנת הוא דסקלתיה, והיינו דהיות והוא אינו מיאש, ומשום דרובה לחייב את השני שהיה עמו, לכך חייב זה המואל להחזיר, קשה דהרי המעשה מוכיח דמה שאמר זה אינו נכון, האמת הוא שלא זה שהיה עמו מלא הסלע, אללא זה המואל שראה איך שנפל משניהם, וממילא למה נתלה דכך יאמר זה שנפל ממנו, דלמה

יהא בטוח בזה דהשני לקחו, הרי המעשה מוכיח דאינו כן?
(הערה ע"א)

• מה דהקשו בגמ' ורמינהו בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים ר"ג אומר בשבעה זו שהיא חמשה עשר יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבארץ ישראל לנהר פרת, והיינו לכאן אמרו דבתלתא יומא די לאחרון לבוא אל ביתו, ואילו ר"ג אמר דט"ו יום הוא משך הזמן לאחרון שבישראל לבוא אל ביתו, נראה לתרץ בפשיטות הסתירה ואפי' בשניהם במקדש ראשון ושניהם במקדש שני, דבאמת משך הזמן הוא תלתא יומא כפי שאמרו כאן, ומה דבגשמים בעינן להמתין ט"ו יום, זהו משום דלריך להמתין לאותו אחרון שאם הוא מלא אבידה, שבתחילה הוא ממתין ז' יום בירושלים בשביל האבידה, ואח"כ כשהוא הולך לביתו בנהר פרת כבר לא די לומר בתלתא יומא כמו מיד אחר הרגל, דרק מיד אחר הרגל שכיחא שיירתא בליליא וביממא, ומשא"כ הוא ילך רק ביממא וגם לא כל היום כיון שהוא לריך לחפש מקום ללון, ולכך דרכו תאריך ח' יומא, ויחד עם הז' הראשונים שהוא ממתין בתחילה עולה ט"ו, ורק אחר כל זאת אפשר לבקש הגשמים. (הערה פ')

• הא דתנו רבנן השואל ספר תורה מחבירו הרי זה לא ישאילנו לאחר פותחו וקורא בו ובלבד שלא ילמוד בו בתחילה, לריך ביאור למה בשואל גם נאסר ללמוד בו בתחילה כמו באבידה, הרי איירי שמשתמש בספר ברשות המשאיל, ולכך שאלו ממנו, ולמה לא יותר לו ההשתמשות אפי' בתחילה? (הערה פ"ה)

דף כג ע"א

סב. בגמ' אמר רב זביד משמיה דרבא כללא דאבידתא כיון דאמר ווי לה לחסרון כים מיאש לה מינה. משמע דזהו הזמן שהוי בה יאוש, אבל בלעדי זה אין יאוש דאבידה. וקשה דלקמן (כו:) מצינו בגמ' דרבא עצמו אמר דהאי מאן דחוי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא ואשכחיה ושקליה אינו צריך להחזיר ועל אף שראה את המאבד שהביא ארבלא וקא מרבל בחלתא והיינו שמסנן החול למוצאו, דתלינן דכבר נתיאש ומה דהוא עדיין מחפש הוא משום דמימר אמר דכשם שממנו נפל כאן זודי אולי גם מאחר נפל משהו, ואם את שלו לא ימצא לכל הפחות משהו כן ימצא כאן. ולפי דברינו קשה דהרי בכהאי גוונא לא איירי שראה אותו אומר ווי לה לחסרון כים, דא"כ פשיטא דלא יחזיר, ומ"מ אמר רבא דהוי יאוש שם. ואולי יש לומר דגם בלא ווי לה לחסרון כים שייך

יאוש, רק דכאן בא רבא לומר דאחר דאומר כן ודאי לא שייך עוד לחזור בו ואפי' במקום שאין אדם מתיאש.

דף כג ע"ב

סג. בגמ' מי לא תניא חתיכות דגים ודג נשוך חייב להכריז וכו' הב"ע בדאיכא סימנא בפסקא כי הא דרבה בר רב הונא מחתיך לה אתלתא קרנתא דיקא נמי דקתני דומיא דדג נשוך שמע מינה. היינו דמה דאמרו שם חתיכות דגים לא איירי דסימנא הוא במזין, וממילא מכך להקשות על משנתינו דאמרה דחתיכות בשר הרי אלו שלו, דשם איירי בשחתיכות הדגים יש להם סימן בצורת חיתוכם דומיא דדג נשוך דיש בו עצמו סימן מובהק. אבל קשה דאם בחתיכות דגים איירי שיש בהם סימן כמו הדג נשוך, למה כלל איירי שם ברבים ולא בחתיכה אחת דומיא דדג נשוך דאיירי בדג אחד, והרי גם בחתיכה אחת יש בה סימן,

דף כד ע"א

ומכך שנשתנו התיבות דאיירי בה ברבים ולא כבדג נשוד דאיירי בו בדג אחת, משמע דאינם שוים וממילא איכא למימר כבתחילה דאיירי במנין סימן והדרא קושיא לדוכתא, למה במשנתנו אמרו דהתיבות של בשר הרי אלו שלו והרי מנין סימן. ואולי יש לומר דבאמת גם בהתיבות דגים איירי בדג אחד ולא ברבים, והא דכתיב התיבות דגים כוונת התנא לומר שמצא דג שהוא התוך באחד מכמה מיני היתוכי דגים דהיינו בסימן, ולשן התיבות היינו הסימן שבהם התוך באחד ממיני היתוכים שהוי סימן, וזהו דומיא דדג נשוד דגם הוא הוי סימן, אבל לא איירי שמצא דווקא כמה התיבות יחד, וחייב להכריז משום הסימן שעליהם דומיא דדג נשוד. ומשא"כ משנתנו איירי בכמה התיבות בשר בלא סימן ולכך הרי אלו שלו דמנין לא הוי סימן.

סד. בגמ' תניא מודה רשב"א בכלים חדשים ששבעתן העין שחייב להכריז ואלו הן כלים חדשים שלא שבעתן העין שאינו חייב להכריז כגון בדי מחטין וצינוריות ומחרוזות של קרדומות. צריך ביאור דמשמע כאן דלא בכל כלי חדש שייך לחלק בו בין שבעתן העין ללא שבעתן, ודווקא בכלים מסויימים הוא דשייך לומר בהם לא שבעתן העין וכגון בדי מחטין וכו'. אבל קשה דהרי שבעתן העין הוא דבר שבמציאות אם שבע עינו של הצורבא מרבנן וכבר מצא בה טביעות עין בזמן קצר זה מאז שקנאו או לא, ולמה בשאר כלים לא שייך דבר זה, וכי בשאר כלים ברגע כמימרא מוצתא בה ביעות עין. ואולי יש לומר דבשאר כלים איכא ספק אם כבר מצא בה טביעות עין או לא, ולכך חייב להכריז מספק, ורק בכלים הללו ברור לן שלא מצא בה טביעות

עין בזמן קצר ולכך חייב להכריז.

דף כד ע"ב

סה. בגמ' ואיבעית אימא לעולם רבנן מי קתני הן שלו אינו חייב להכריז קתני ויניח וייתי ישראל ויחייב ביה סימנא ושקיל. צריך ביאור איך שייך לומר שייטי ישראל ויחייב ביה סימנא שוקיל בזמן שאינו נחייב להכריז, דא"כ מניין ידע ישראל כלל שהאבידה שנאבדה לו אצלו היא נמצאת, וכי ברוח הקודש ידע כן לבוא אליו ליתן סימן וליקה האבידה, וצ"ע.

סו. בגמ' וכי מאחר דאסירא בהנאה מותרת משום מציאה למאי הלכתא אמר רב אשי לקנקנה. היינו דהיות ואסורא בהנאה משום יין נסך מה יועיל ההיתר שניתן בה משום מציאה למוצאה, הרי ממילא אינו יכול להנות מינה. אבל קשה דהרי להדיא אמר רב אסי למאי הלכתא מה דמותרת משום מציאה, והיינו באופן שבא

ישראל ונתן בה סימן דמתירה בזה למצוא הבשתיה, והיינו דבמה שיש בה סימן מוכח דשל ישראל היתה ואינה יין נסך, ומ"מ האבידה עצמה של מוצאה והוא יוכל לשתות מינה ולהנות בה, דממילא ודאי הלכתא איכא בזה, ומה היה הקושיא כלל למאי הלכתא מותרת משום מציאה, וצ"ע.

דף כה ע"א

סז. בגמ' צבורי פירות וצבורי מעות שמעת מינה מנין הוי סימן תני צבור פירות שמעת מינה מקום הוי סימן תני צבורי פירות. עיין רש"י דביאר דמדחי ליה מהא ומהא ולכך לא הא תפשוט ולא הא תפשוט. היינו דראיה למנין סימן אין כאן, דעל זה אפשר לדחות דהמקום הוא דהוי סימנו, וראיה דהמקום הוי סימן גם ליכא דידחה לומר דתני צבורי וממילא אפשר דהמנין הוא דהוי סימנו, ולכך ליכא ראיה לא לזה ולא לזה דמה שתאצר אפשר לדחות. אבל קשה דסוף סוף חד מינייהו לכל

הפחות ודאי תפשוט מינה, או מרום או מנין, דהרי או דתני צבורי פירות וראיה איכא למנין סימן, או דתני צבור פירות וראיה איכא דמקום הוי סימן, וממילא לפשוט מינה לחד מינייהו ודאי איכא, רק דאנן לא ידעינן מי מינייהו נפשוט מינה, כיון דלא ידעינן האיך גורסים כאן, אבל למעשה ודאי גירסא אחת הוא דגרסינן הכא וראיה ברורה איכא לחד מינייהו, ולמה אמר רש"י לא הא תפשוט ולא הא תפשוט. ועוד קשה דמה היה בתחילה כלל הראיה דמנין הוי סימן, הרי גם אם נאמר דתני צבורי פירות, מה ההכרח דהראיה שמכריז הוא על מנין ומשום דהוי שם כמה צבורים, הרי גם בלא לומר תני צבור פירות איכא למיפרך דהמקום הוא דהוי סימן ולא המנין, ומה היה ההו"א דאיכא להביא ראיה דמנין הוי סימן. ואולי יש לומר דבאמת זהו מה דאמרו בגמ' לבסוף תני צבורי ועל זה אמר רש"י דלא הא תפשוט ולא הא תפשוט, דאם תני צבורי אין

בזה ראיה לא למנין ולא למקום, דזה יכול להיות או מנין ומשום דאיירי בצבורי, ויכול להיות דאיירי במקום, וממילא גם אם דבר ודאי הוא דתני צבורי אין ראיה ברורה לחד מינייהו, ולכך אמר רש"י לא הא תפשוט ולא הא תפשוט. ומה דבתחילה כן רצו להביא ראיה מדכתיב צבורי דמנין סימן, זהו משום דלא היה עלה בדעתו של מקשן דאפשר דאיירי דמקום סימן, אבל אחר הקושיא שכבר הקשו כאן בגמ' ברור דאין ראיה לגירסא זו לשום אחד מן האיבעיות מקום או מנין.

דף כה ע"ב

סה. בגמ' תנו רבנן המוצא סלע בשוק ומצאו חבירו ואמר לו שלי הוא חדשה הוא וכו' לא אמר כלום לפי שאין סימן למטבע דאמר דלמא אפוקי אפקה ומאיניש אחרינא נפל. היינו דגם אם באמת יש לו סימן טוב על המטבע אין צריך להחזיר לו אותו על פיו, כיון

אפשר שאחר שכבר הוציא המטבע מרשותו לאדם אחר נפל זה כאן, וממילא הסימן באמת נכון אבל המטבע אפשר דאינו שלו. אבל לפי זה נראה דבאופן שנפלו כאן כמה מטבעות יחד ויודע המאבד לומר כמה מטבעות היו וכמה שויים וסימן דאיכא לו על כל אחד מהם או על כמה מהם, דבזה אולי כן ייחשב סימן ועל אף דאין סימן למטבע, דלומר דכל המטבעות הללו כבר יצאו מרשותו וידע זה מה וכמה נפלו מאותו אדם אחר אין זה מסתבר, וכן מוכח מדבריו דשלו נינהו. ואפי' דאין לו סימן ממש על כולם אלא רק על כמה מהם גם נראה דיועיל לו, דכבר אמרו לעיל דהמוצא דבר שיש בו סימן עם דבר שאין בו סימן מכריז על הכל ומחזיר שניהם לנותן הסימנים, וצ"ע לדינא.

דף כו ע"א

פט. בגמ' אמר רב אשי סכינא בתר קתא וכיפא בתר שנציה ואלא מתניתין דקתני מחציו ולחוי

שלו מחציו ולפנים של בעה"ב ולחזי אי קתא לגאו אי קתא לבר אי שנציה לגאו אי שנציה לבר. היינו דהבינו בגמ' דמתניתין איירי שכל החור שבכותל מלא, והדין הוא שחציו ולחוי שלו והיינו חצי הדבר שבחור מחציו ולחוי, ואילו חציו ולפנים של בעה"ב והיינו מה שנמצא מחציו ולפנים, דממילא אם איכא סכין לכל אורך החור, למשנתינו הדין הוא שחצי הסכין העומד מחציו ולפנים של בעה"ב, ואילו חציו השני שעומד מחציו ולחוי של המוצא, ולכך הקשו למה לא אזלינן גם במנתינו בתר הקתא, ואם הקתא מחציו ולפנים כל הסכין יהא של בעה"ב ולמה רק חציו. אבל באמת קשה מנין לגמ' כלל דזהו כוונת המשנה באומרה מחציו ולפנים לבעה"ב וחציו ולחוי של המוצא, אולי זהו באמת כוונת המשנה דאם הקתא עומד מחציו ולפנים כולו של בעה"ב, ואם הוא עומד מחציו ולחוי כולו של המוצא, ולא חילקה המשנה כלל בגוף

הסכין עצמו, אלא רק בחור איזה חלק של מי הוא, וכך גם באופן שעומד דבר רק מחציו ולחוץ או רק מחציו ולפנים דאזלינן בתר מקומו, אבל לא מיירי כלל בחלוקה הסכין או הכיסא כלל, וממילא מה היה הקושיא, וצ"ע.

ע. **בגמ' אלמא אמרינן קמאי קמאי אזלו והני אחרניני נינהו הכא נמי קמא קמא אזל והני דבתרא הוא.** היינו דגם כאן גבי מה שנמצא בחור בכותל כמו שם גבי מעות שנמצאו בשוקי ירושלים בעינן למיזל בהם בתר בתראף ולמה כאן אמרו דאם היה משכירו לאחרים אפי' בתוך הבית הרי אלו שלו, ולא אמרו דשל משכיר אחרון שהיה כאן נינהו. אבל באמת קשה דמה ראייה איכא משם כלל, הרי שם טעמא אית בה דשוקי ירושלים עשוין להתכבד כל יום, ולכך תלינן דקמא קמא אזל והני דבתרא הוא, אבל כאן גבי משכיר כיון דאיירי בחור שבכותל ולא במקום גלוי, אפשר ששכחו כבר המשכיר

שהיה הרבה לפניו הואיל דאין זה מקום העשוי להתכבד בכל יום, ולמה נתלה דשל אחרון הוא. ועל אף דביאר רש"י דסתם שוכר מחפש בכל זויותיו קודם צאתו, מ"מ אולי במקום זה לא ראו ושכחו, והראיה ששייך לומר כן, מהא בכותל ישן אמרו דהרי אלו שלו ומשום דשתיך טפי, משמע דשייך שישכחום כמה וכמה שנים וכמה וכמה אנשים, וממילא למה כאן הו"א דניזיל בתר בתרא, וצ"ע.

דף כו ע"ב

עא. **בגמ' ואזדא רב נחמן לטעמיה דאמר ר"נ ראה סלע שנפל משנים חייב להחזיר מ"ט ההוא דנפל מיניה לא מיאש מימר אמר מכדי איניש אחרינא לא הוה בהדאי אלא האי נקיטנא ליה ואמינא ליה אנת הוא דשקלתיה.** היינו דהיות והוא אינו מיאש, ומשום דרוצה לחייב את השני שהיה עמו, לכך חייב זה המוצא להחזיר. אבל קשה דהרי המעשה מוכיח דמה

שאמר זה אינו נכון, האמת הוא שלא זה שהיה עמו מצא הסלע, אלא זה המוצא שראה איך שנפל משניהם, וממילא למה נתלה דכך יאמר זה שנפל ממנו, דלמה יהא בטוח בזה דהשני לקחו, הרי המעשה מוכיח דאינו כן, וצ"ע.

עב. בגמ' נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכוין לגזולה עובר משום השב תשיבם. צריך ביאור למה מה שלוקחה אחר יאוש לעצמו הוי גזל ועובר משום השב תשיבם, הרי עכשיו אמרו דאם החזירה אחר יאוש מתנה הוא דיהיב ליה ואיסורא שגזלה קודם יאוש עבד, וממילא למה כאן מה שלקחה עובר משום השב תשיבם הרי ממילא אין במה שיתן לו עכשיו האבידה מצות השב תשיבם. ואולי יש לומר דדווקא שם שגזלה קודם יאוש ולא לקחה על מנת להחזיר, לכך אין בחזרה של אח"כ משום השב תשיבם, וזה משום דבשעת שעדין לא נתיאש לא היה מי שיהא זוכה בשבילו

באבידה, ולכך כשיקבל אחר יאוש מתנה הוא דיהיב ליה, אבל כאן שבשעה שהרים זה את האבידה הרים כדי להחזיר, ממילא בהרמה זו קנאה וזכה בה למאבד האבידה, דממילא כשיחזיר לו הגם שיהא זה אחר שכבר נתיאש המאבד, מ"מ יש בזה מצות השב תשיבם, ולכך אם יהא גוזלה עובר משום השב תשיבם.

עג. במשנה מצא בחנות הרי אלו שלו בין התיבה ולחנוני של חנוני. היינו דבנפל בתוך החנות תלינן דמאחד מן הלוקחות נפל, ולכך אין זה של חנוני, והמוצא אותם הרי אלו שלו, דאיירי בדבר שאין בו סימן וכגון מעות. אבל קשה דלמה לא נאמר שיקנה אותם בעל החנות בקנין חצר, והיות והחנות שלו יהא החנות קונה לו האבידה, וממילא גם בתוך החנות יהא של חנוני. ועין לעיל בע"א בתוס' בד"ה דשתיך טפי דכתב דדווקא בדבר שיכול להיות שלא ימצאנו לעולם אין חצר קונה, ומוקים שם דמשנתנו איירי

במעות שהם דבר קטן ואין סופו הוה לימצא, וממילא לכך אין החנוני קונה המעות ולכך אמרו דהמוצא אותם הרי אלו שלו. אבל קש דהרי המשנה לא איירי בדבר מסויים דווקא ובפשיטות משמע דבכל דבר שאין בו סימן כך הוא הדין, ואם דווקא בדבר שאין סופו לימצא איירי, למה לא אמרו כן בהדיא, וצ"ע.

דף כז ע"א

עד. בגמ' ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפי' בסימנין מהדרינן וסימנין דאורייתא אמרי מדרקתני לחו תנא לסימנין גבי שמלה וכו' ש"מ דשה לאו לסימנין הוא דאתא. היינו דאי אפשר לפשוט מינה דשה דסימנין דאורייתא דכבר למידים סימנין משמלה, ולכך עדיין קשה שה למאי אתא. אבל קשה דלקמן בע"ב רצו לפשוט בגמ' מהא דשמלה דסימנין דאורייתא ודחו דתנא תובעין איצטריכא

ליה וסימנין כדי נסבא, וממילא א"כ הדרא קושיא לדוכתא למה לא נאמר דלכך נכתב שה בתורה לומר דסימנין דאורייתא, דהרי גבי שמלה אמרנו דכדי נסבא ואין למידים מינה סימנין דאורייתא הוא. ועוד, דלפי זה גם שם יקשה דממה נפשך גבי הספק דסימנין יש לפשוט הספק דאורייתא נינהו או משמלה או משה, ולמה לא פשטו ספק זה ממשנתינו, וצ"ע.

עה. בגמ' דאמר ר' יוחנן משום רשב"י מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר כן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם. היינו דבשטפה נהר כיון דאבודה גם מכל אדם מותרת לו ואינו חייב להחזיר, דלא מתקריא ומצאתה ואינה בגדר ומצאתה דגם מאחרים היא אבודה. אבל קשה דמנין לו דמצאתה היינו שכל אדם יכול למוצאה, דלמא ומצאתה היינו

שהוא הוא המוצאה ולא שום אחר הימנו, ועל זה אומר הכתוב וכן תעשה לכל אבידת אחיך, דהיינו שיחזירה. וצריך לומר דומצאתה משמע דהרגילות היא למוצאה, דכך דרך אבידה זו שומצאתה, ודווקא בכהאי גוונא חייב להחזיר, אבל אם אין הדרך למוצאה ומשום דאבודה מכל העולם, אם מוצאה אינו חייב להחזיר. יש לדון לפי שיטה זה של רשב"י מה יהא הדין באבידה שאבטדה מכל העולם חוץ מאחד, וכגון בהא שהפיל העוף את הבשר בחצר בר מריון, דרק בר מריון אינה אבודה אצלו, דבחצירו נפלה ורק היא רואהו, וכגון שנפלה בין השיחים אצלו, אבל משאר בני אדם אבודה היא, דאין אדם אחר שאין זה רשותו רואה הדבר, מה יהא דינו וכי משום דאינה מצויה אצל כל אדם לא יחזיר, או דלמא כיון דאצלו היא בגדר ומצאתה כן יחזיר. ובפשיטות היה נראה לומר דממשמעות ומצאתה משמע

דחייב להחזיר, דסוף סוף מתקריא בה ומצאתה הגם דבשאר בני אדם לא מיתקריא ומצאתה, והיות והוא זה שמוצאה לכ יהא חייב להחזיר, רק דא"כ קשה למה באמת אמר רשב"י דדווקא המצויה אצל כל אדם הוא דיחזיר ולא המצויה אצל מי שמוצאה, וצ"ע.

דף כז ע"ב

עו. בגמ' מאי נפקא מינה לאהדורי גט אשה בסימנים אי אמרת דאורייתא מהדרינן ואי אמרת דרבנן לא מהדרינן כי עבוד רבנן תקנתא בממונא אבל באיסורא לא עבוד רבנן תקנתא. לכאורה קשה דהרי בכמה מקומות מצינו דמשום עיגונא הקילו, והיינו דמקילים ועבדינן תקנתא גבי אשה דאיסורא היא, ולמה כאן אמרו דלא עבוד תקנתא גבי איסורא, הרי בכך תתעגן אשה זו שלא תוכל להנשא לאחר בלא שיהא הגט בידה, ולמה לא ניקל בה גם כאן, וצ"ע.

עו. בגמ' ת"ש והיה עמך עד דרוש אחיך אותו וכי תעלה על דעתך שיתננו לו קודם שידרשהו אלא דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי מאי לאו בסימנין. צריך ביאור למה כל כך ברור לו דאי אפשר שיתננו לו קודם שידרשהו, הרי פעמים שכתוב על החפץ שם האדם ופרטיו, דממילא בכהאי גוונא ברור הוא שיתננו לו גם קודם שידרשהו, ולמה אמרו דתימה הוא שיתננו לו קודם. ואדרבא באמת קשה למה אמר הכתוב והיה עמך עד דרוש אחיך אותו, ולמה באמת לא יתננו לו קודם. ואולי יש לומר דזה ברור באמת שאם כתוב עליו פרטיו של הבעלים שיתננו לו גם קודם שידרשהו, דאין זה כלל בגדר אבידה, דלהדיא ידע מי שיראהו דשלו הוא, ולכך מוכרחים לומר דלא איירי כאן בכהאי גוונא, ומה שאמרה תורה והיה עמך עד דרוש אחיך אותו איירי שאינו יודע של מי הוא, ולכך לא יתננו קודם שידרשהו, ולכך היה קשה דאם בכהאי גוונא איירי מה

החידוש בזה וכי תעלה על דעתך כן ליתן לו קודם, הרי מנין לו של מי זה, ולכך מוכרחים לומר דאיירי שידרשהו אם רמאי הוא או לאו, וזה שייך לדורשו בסימנים או בעדים.

דף כה ע"א

עח. בגמ' אלא אמר רבא סימנין דאורייתא דכתיב והיה עמך עד דרש אחיך אתו וכי דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי לאו בסימנין אמר רבא אם תמצוי לומר סימנין דאורייתא את"ל הא פשיט ליה זכו. ותירצו בגמ' דבאמת אין זה הוכחה ברורה דסימנין דאורייתא, דהרי אפשר לדחות כדשנינן לעיל דדרשהו היינו בעדים ולא בסימנין. אבל א"כ באמת קשה למה בתחילה אמר רבא דכן סימנין דאורייתא. וראיתי מבארים דההוכחה של רבא היה מן המשנה דאם אין סימנין דאורייתא יהא קשה למה באגודה של שטרות יחזיר בסימנים, והא לזה לא ניהא ליה

בזה, אבל מן הפסוק באמת אין הוכחה ברורה. רק דא"כ עדיין קשה למה אח"כ אמר רבא אם תמצי לומר, הרי מן המשנה כן איכא הוכחה. וצריך לומר דגם זה אינה הוכחה ברורה ממש, אלא כך משמע לפרש המשנה ובלאו הכי קשה, אבל לומר בבירור דכך הוא א"א לומר ע"פ זה, ולכך אמר רבא אם תמצי לומר.

עט. בגמ' הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה ינתן לו מאי טעמא מידע ידעה דכל מה דאית ליה בחפיסה הוא דמנח ליה. היינו דהיות והיא יודעת האיך הוא נוהג, ממילא אין זה ראיה מה שאמרה דבחפיסה הוא, ולכך רק הוא הביא ראיה ולכך ינתן לו. אבל קשה דמה ההכרח שמה שהוא אמר בחפיסה כן ראיה הוא וינתן לו, הרי שניהם יודעים דתמיד הכל בחפיסה, וממילא בזה שניהם שוים, ולמה יהא מוכח בראיה זו שאמר דבחפיסה הוא שממנו נפל הגט ולכך ינתן לו, והיה צריך להיות הדין דהיות וספק

הוא לא ינתן לא לו ולא לה, ועל אף דלמעשה לא תוכל להנשא משום דהגט אינו אצלה, מ"מ לא תהא ידועה בציבור כאשת איש ממש כמו באם ינתן לו הגט, וצ"ע.

פ. בגמ' ורמינהו בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים ר"ג אומר בשבעה בו שהוא חמשה עשר יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבארץ ישראל לנהר פרת. היינו דכאן אמרו דבתלתא יומא די לאחרון לבוא אל ביתו, ואילו ר"ג אמר דט"ז יום הוא משך הזמן לאחרון שבישראל לבוא אל ביתו, ותירץ רב יוסף הא במקדש ראשון הא במקדש שני. אבל באמת נראה לתרץ בפשיטות הסתירה ואפי' בשניהם במקדש ראשון ושניהם במקדש שני, דבאמת משך הזמן הוא תלתא יומא כפי שאמרו כאן, ומה דבגשמים בעינן להמתין ט"ז יום, זהו משום דצריך להמתין לאותו אחרון שאם הוא מצא אבידה, שבתחילה הוא ממתין ז' יום בירושלים בשביל האבידה,

רביע יומא לא ימשך הדרך כי אם י"ב יום ולא ט"ו, וממה נמשך כל כך הרבה. ואולי יש לומר דהיות ולא היו הרבה אנשים כמו במקדש ראשון, ממילא גם הדרך עצמה לא היתה מתוקנת כמו אז, והיו הרבה שיבושים בדרך מה שנמשך מכך הדרך עצמו הרבה זמן, ולא רק בזמן הליכתם נמשכו, ולכך היו ט"ו יום עד שיבוא אחרון שבישראל לביתו.

דף כה ע"ב

פב. בגמ' אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריז אמר איהו גלימא ואמר איהו סימנין ומאי לא אמר את סימניה לא אמר סימנין מובהקין דידה. היינו דבאמת לא אמר המאבד רק מה איבד, דהרי את זה כבר הכריז להדיא המוצא, ומה הוסיף הוא כאן כלל, אלא איירי שאמר המאבד סימנין ולא אמר סימנין מובהקין דידה. אבל קשה דסוף סוף במשנה כתיב דאמר המאבד את האבידה ולא כתיב

ואח"כ כשהוא הולך לביתו בנהר פרת כבר לא די לומר בתלתא יומא כמו מיד אחר הרגל, דרק מיד אחר הרגל שכיחא שיירתא בליליא וביממא, ומשא"כ הוא ילך רק ביממא וגם לא כל היום כיון שהוא צריך לחפש מקום ללון, ולכך דרכו תארך ח' יומא, ויחד עם הז' הראשונים שהוא ממתין בתחילה עולה ט"ו, ורק אחר כל זאת אפשר לבקש הגשמים.

פא. בגמ' וכיון דהכי הוא אפכא מסתברא מקדש ראשון דנפישו ישראל טובא וכו' וסגי בתלתא יומא מקדש שני דלא נפישו וכו' בעינן כולי האי. היינו דהיות ולא שכיחי שיירתא ביממא ובליליא ולא מצוות עלמא דהיינו הרבה אנשים לילך יחד, לכך בעינן כולי האי דהיינו ט"ו יום. אבל קשה דלמה מה שאין שכיחי שיירתא ימשך על ידי זה הדרך כולי האי חמשה פעמים מבשכיחי שיירתא, מתלתא יומא לט"ו יום, דלא מסתבר שכ"כ זמן ימשך מזה הדרך, דהרי אפי' אם ילך רק

שאמר המאבד סימניו, ואיך אמר רב ספרא דכן אמר סימניו. ואולי יש לומר דכוונת המשנה באומרה אמר את האבידה היינו צורת האבידה וגודלו וכדומה, ולא רק שמו גרידא, דממילא הם גם סימניה וכפי שאמר רב ספרא, רק דלמעשה אין אלו סימנים מובהקים דידה, ולכך לא יתן לו.

פג.

בגמ' אזל אייתי סהדי אמר להו ידעיתון ביה דרמאי הוא אמרו ליה אין אמר להו אנא רמאה אנא אמרו ליה אנן לאו רמאי את קאמרינן. היינו דאמרו לו העדים דזה היה כוונתם באמרם אין לומר דאין הוא רמאי. אבל באמת קשה דאיך שייך שיטעו בכך לומר דזה היה כוונתם, הרי להדיא אמרו על מה ששאלם ידעיתון ביה דרמאי הוא וענו אין, ואיך יכולים עכשיו לתקן דבריהם ולומר דלא כך היה כוונתם. ואולי יש לומר דכששאל להם רבה ידעיתון ביה דרמאי הוא, פירשו כוונת שאלתו אם הם יודעים ביה דבר זה אם רמאי הוא או לאו, ועל זה ענו

אין דיודעים, וכוונתם לומר שיודעים הם שאינו רמאי, וזה לא היו יודעים שכוונתו לשאול אם הם יודעים שהוא באמת רמאי, ולכך היה טעות בהבנת הדברים, ולכך אמר רבה דמסתברא דלא מייתי איניש חובא לנפשיה ולומר דאינו רמאי נתכוונו.

דף כט ע"ב

פד.

בגמ' ביד רחבה הוה ליה הנחו זוזי דיתמי אתא לקמיה דרב יוסף א"ל מהו לאשתמושי בגוייהו א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' טרפון. היינו דר' טרפון הוא דאמר שמותר למוצא להשתמש במעות שקיבל ממכירתו את האבידה, וממילא הוא הדין כאן לגבי יתמי. ובגמ' כבר הקשה עליו אביי דלא שנו אלא בדמי אבידה הואיל וטרח בה אבל מעות אבידה לא והוא הדין זוזי דיתמי דכמעות אבידה נינהו ואסור. אבל באמת קשה עוד יותר על רב יוסף, דמה כלל הדמיון להתיר לאשתמש בממון

פ.ה. בגמ' תנו רבנן השואל ספר תורה מנחבירו הרי זה לא ישאלנו לאחר פותחו וקורא בו ובלבד שלא ילמוד בו בתחילה. צריך ביאור למה בשואל גם נאסר ללמוד בו בתחילה כמו באבידה, הרי איירי שמשתמש בספר ברשות המשאל, ולכך שאלו ממנו, ולמה לא יותר לו ההשתמשות אפי' בתחילה. וצריך לומר דזה ודאי דאם להדיא שאל ללמוד בו בתחילה דמותר, דהרי קיבל רשות להדיא על כך, רק דכאן איירי ששאל לו בסתם ולא ביקש רשות להדיא ללמוד בו בתחילה, וזה נחדש כאן דבסתם אסור ללמוד בו בתחילה.

דיתמי כמו באבידה, הרי הפיקדון לא ניתן לו להשתמש בו, ואדרבא לשומרו ניתן לו, ואילו האבידה בעל האבידה יש לו להדות למוצא שכלל מוצא האבידה, ולכך מסתבר שיותרת לו להשתמש בו עד שיבוא המאבד, ומה היה הראיה לפיקדון כלל. וגם על אביי קשה דלמה אמר שזוזי דיתמי כמעות אבידה דמו, הרי אם כבר יש לדמות הפיקדון לאבידה לדמי אבידה יש לדמותו ולא למעות אבידה, דהרי גם בפיקדון הוא טרח בהו לשומרם וכמו בדמי אבידה שעל טירחתו מותר לו ההשתמשות. אבל באמת לאביי יש לתרץ דסוף סוף גם במעות אבידה הוא טרח בהו לשומרם כמו בפיקדון, ומ"מ לא הותר לו להשתמש, ודווקא בדמי אבידה שגם טרח בנוסף לשמירתו למכור האבידה לכך הותר לו, וממילא אם יש לדמותו לאבידה למעות אבידה דמו ולא לדמי אבידה, וניהא ושיית אביי. אבל עצם הדמיון של פיקדון לאבידה קשה, וצ"ע.